

KLÚČOVÉ FAKTY O AVIÁRNEJ INFLUENZE (VTÁČEJ CHRÍPKE)

Základné informácie

- ❖ Vtáčia chrípka je ochorenie, ktoré v súčasnosti postihuje voľne žijúce a domáce vtáky v niekoľkých častiach sveta.
- ❖ V EÚ sa od roku 2006 vyskytlo niekoľko sporadických ohnisk rôznych serotypov , ktoré sa doteraz úspešne zvládli.
- ❖ V EÚ sú zavedené veľmi prísne veterinárne opatrenia. Ich cieľom je zabrániť šíreniu vírusu z voľne žijúceho vtáctva na hydinu a obmedziť výskyt ohnisk u hydiny.
- ❖ Hlásenie výskytov sa realizuje cez systém ADNS (notifikačný systém hlásenia výskytu nákaz- animal disease notification system) s uvedením všetkých podstatných informácií o danom ohnisku
- ❖ Dočasné ochranné pásma a pásma dohľadu sú zriadené v oblastiach, kde sa nachádzajú infikované vtáky. V týchto zónach je obmedzený pohyb živých zvierat, hydina je uzavretá v uzavretých priestoroch a starostlivo monitorovaná a prísne sa uplatňujú opatrenia na dezinfekciu.
- ❖ Ak sa v domácom hospodárstve vyskytne ohnisko, všetky vtáky sa vyradia a prijímú sa opatrenia na ochranu pracovníkov.
- ❖ Zaviedli sa aj veľmi špecifické opatrenia na zabránenie vstupu infikovaných vtákov do potravinového reťazca.
- ❖ V každom prípade dôkladné varenie zabezpečí, aby mäso a vajcia neobsahovali žiaden vírus.
- ❖ Riziko nakazenia širokej verejnosti vírusom zo živých zvierat alebo z hydinových výrobkov je veľmi nízke a neexistuje žiadny dôvod na to, aby menili stravovacie návyky alebo cestovné plány.

Spotreba hydinových výrobkov

- Je bezpečné jesť hydinové mäso alebo vajcia, ktoré nakupujete v EÚ. Je to preto, že sú zavedené prísne opatrenia v oblasti bezpečnosti potravín a veterinárnych opatrení na zabránenie vstupu mäsa alebo vajec z nezdravých zvierat do potravinového reťazca.

- Obchod z ochranných pásiem a zón dozoru v rámci EÚ (kde sa našli infikované vtáky) je povolený len po veľmi prísnych veterinárnych kontrolách a dovoz z postihnutých tretích krajín je zakázaný.
- V prípade ohniska nákazy na hydinovom farme sa celý krdel' ihneď usmrcuje. Zničí sa aj hydinové mäso a vajcia vyprodukované na týchto farmách.
- Dokonca aj vo veľmi nepravdepodobnom prípade prítomnosti vírusu v mäse alebo vajciach predávaných v EÚ, dôkladné varenie ničí vírus, takže dobre varené mäso a vajcia nepredstavujú žiadne riziko.

Rizikové skupiny

Ľudia, ktorí chovajú vtáky, ako sú kurčatá, kačice a husi v blízkosti svojho bydliska, nemusia byť príliš znepokojení, ale treba si uvedomovať možné riziká. V tejto súvislosti je potrebné:

- Dodržiavať pokyny príslušných miestnych veterinárnych orgánov, najmä pokiaľ ide o potrebu kŕmenia a pitia hydiny v interiéri a držať hydinu v rizikových oblastiach v interiéri.
- Informovať úrady, ak sa objavia nezvyčajne vysoké počty uhynutých voľne žijúcich vtákov, alebo ak niektorý z ich vtákov ochorie alebo zomrie za neobvyklých okolností. V takýchto prípadoch sa ľudia nesmú dotýkať samotných mŕtvych alebo chorých vtákov.
- Uchovávať vtáky mimo ich domov a dodržiavať hygienické predpisy - najmä umývanie rúk mydlom pri kontakte s vtákmi alebo vtáčimi exkrementami.
- Odradiť deti od hrania sa s vtákmi a naučiť ich, aby informovali, ak uvidia choré alebo mŕtve vtáky.
- Uistite sa, že deti rozumejú pravidlám základnej hygieny.
- Nikdy nezabíjajte alebo nejedzte choré alebo umierajúce vtáky, pretože by to mohlo znamenať väčšie riziko.

- ❖ Ostatní ľudia, ktorí prichádzajú do pravidelného kontaktu s hydinou (napr. poľnohospodári, veterinárni lekári) alebo voľne žijúcimi vtákmi (napr. poľovníci, pozorovatelia vtákov), si musia byť vedomí rizík a prijať preventívne opatrenia.
- ❖ ECDC (Európske centrum pre kontrolu a prevenciu nákaz) vypracovalo podrobné usmernenie o ochrane ohrozených osôb a tých, ktorí žijú alebo cestujú do oblastí, kde sa našli infikované vtáky. Vnútroštátne orgány sú tu preto, aby poskytovali poradenstvo v prípade akýchkoľvek otázok.

Ostatní občania

Je veľmi nepravdepodobné, že by iná verejnosť bola v kontakte s infikovanými vtákmi.

Nasledujúce bezpečnostné opatrenia sa považujú sú dostatočné:

- Nedotýkajte sa chorých alebo uhynutých voľne žijúcich vtákov alebo hydiny a informujte miestne veterinárne úrady, ak zistíte akékoľvek podozrivé počty mŕtvych alebo chorých vtákov. (viď. zoznam cieľových druhov, hromadné úhyny)

- Dodržiavajte bežné pravidlá správnej hygieny - tj po kontakte s vtákmi alebo ich trusmi si umyte ruky mydlom

- ❖ Ak sa u vtákov vo vašej oblasti vyskytne ohnisko vysokopatogénnej vtácej chrípky:

- vnútroštátne orgány môžu uložiť dočasné obmedzenia týkajúce sa pohybu hydiny a vyhlásiť určité miesta neprípustné pre ľudí. Je dôležité, aby ste dodržiavali tieto pokyny, pretože sú určené na zastavenie šírenia vírusu.

- V týchto oblastiach by sa domáce mačky mali držať v interiéri, aby sa im zabránilo kontaktu s voľne žijúcimi vtákmi alebo ich trusom a aby sa zabránilo prenosu vírusu na labky a nakazeniu sa.

Cestovanie

Je tu malé alebo žiadne riziko pri cestovaní do krajín mimo EÚ alebo do oblastí v rámci EÚ, kde sa zistila vtáčia chrípka, za predpokladu, že sa vyhnete návšteve hydinárskeho fariem alebo trhov s vtákmi a budete dodržiavať vyššie uvedené opatrenia, ako sa uvádza v usmerneniach ECDC.

Vírus zistený v Maďarsku – január 2021

Jedná sa o **vysoko patogénny subtyp H5N8**, ktorý bol potvrdený aj v susednej Maďarskej republike. Nákaza v Maďarsku bola primárne potvrdená dňa 6. januára 2021 v komerčnom chove výkrmových moriek s počtom 47596 ks. Jedná sa o **vysoko patogénny subtyp H5N8**, ktorý bol potvrdený aj v susednej Maďarskej republike.

Vírus zistený v Slovenskej republike- január 2021

Dňa 07.01.2021 bol potvrdený výskyt ochorenia Aviárna influenza u vodného vtáctva – kačice pyžmovej v ZOO Košice, doposiaľ bol zaznamenaný úhyn dvoch kačíc a jedna kačica vykazovala príznaky ochorenia.

Dňa 15.01.2021 bol potvrdený výskyt ochorenia Aviárna influenza u vodného voľne žijúceho vtáctva – Labuť veľká v lokalite Veľký Dražiak – Bratislava Petržalka. Pred úhynom labuť vykazovala nervové príznaky ochorenia. Následne metódou sekvenčnej analýzy bolo zistené, že sa jedná o kmeň **vírusu vtácej chrípky H5N5**, ktorý súčasne cirkuluje u vtáctva v Európe.

Dňa 22.01.2021 bol potvrdený výskyt ochorenia Aviárna influenza kmeň **vírusu vtácej chrípky H5N5** v súkromnom chove dospelých hydiny (drobnochovateľ) – kury domácej v obci Dobrohošť, okres: Dunajská Streda. V chove bol pozorovaný náhly zvýšený úhyn hydiny. Z celkového počtu 70 nosníc, 52 ks nosníc uhynulo a ostatných 18 ks bolo neškodne utratených dňa 22.01.2021.